

Entropie a obrana proti ní

Lidé od nejstarších počátků zažívali chvíle (fáze) vzmachu, vzepětí a vzestupu, ale také chvíle oslabení, únavy a úpadku. Brzo se naučili lépe či hůře rozeznávat mezi svými vnitřními stavy pouhé své nálady od vnímání a zakoušení stavů a tendencí vnějších, ale ne vždy dokázali najít způsoby, jak se proti úpadkovým tendencím bránit a naopak jak překonávat úpadek úsilím a vzestupem. Vyvinula se i jistá zvláštní slabost, spočívající v tom, že se lidé spokojovali a dočasným vylepšováním svých vnitřních stavů, vykoupeným zapomínáním na „skutečnost“ vnější situace. Mnohem „pozitivnější“ resp. účinnější byla jiná „slabost“, která spočívala v „překonávání“ vnitřního oslabení usilovnou aktivitou navenek. Dnes tyto tendence nabývají zvláště výrazných rysů tím, jak se na jedné straně šíří užívání drog, zatímco na druhé straně „workoholismus“ slouží k zapomínání na nejrůznější formy úpadku vnitřního. Podobné tendence lze však najít i v jiných dobách a v nejrůznějších společnostech, byť nabývaly odlišných forem. Budování chrámů a jiných velkých staveb nelze vidět pouze jako výkony zbožnosti, ale také jako důsledek základní potřeby lidí zapojovat svůj život do nějakých negentropických podniků a tak jakoby překonávat všechny entropické procesy, jimž žádný jedinec nemůže vposledu uniknout. Zdá se proto, že je spolu s prohlubováním vědomí sebe a svého postavení ve světě vlastní lidem už odedávna snaha se nějak vztáhnout k něčemu, co přesahuje individuální život, tedy co mu přinejmenším časově (ale i kvalitou) předchází, ale co také po něm bude následovat a na čem jedinec může (ale v něčem i nemusí) mít svou účast a svůj podíl. Vykládat to jen jako jakousi slepou uličku nebo jako zbloudění mysli či ducha, se zdá být nejen předčasné a předsudečné, ale zejména jakousi překážkou, kterou si vědomí staví samo před sebe z nějakého jiného, hlubšího zbloudění. Jakmile si člověk nějakým způsobem uvědomí (ať už na výzvu a za pomoci druhých, anebo dokonce i navzdory jejich pochybnostem i odporu a proti nim), že existuje něco takového jako zlepšení, postup k něčemu lepšímu, je nutně veden k tomu, aby tu myšlenku rozšířil za meze svého individuálního života. Člověk zkrátka chce mít (a musí nějak mít) vyjasněn svůj nikoli nahodilý a pouze situační, ale celkový, celoživotní vztah k nejrůznějším entropickým a negentropickým dějům a procesům jak v sobě a kolem sebe, tak vůbec a celkově.

(Písek, 091115-1.)